

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazet'a“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/2 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 100.

BRASIOVU, 22 Decembre v.

1877.

Festivulu Romaniei.

Brasiovu, Decembre st. v.

Din timpii gloriosi ai lui Mihaiu-Voda Roman'a n'a mai vedictu serbat6re atatu de mareatia, c'a festivitatea intrarii Domnitoriului Carolu I in capitala. Acestu principe „din seminti'a celoru ce conducu o natiune la deplinirea destinelloru ei“, a seceratu dupa unusprediece ani ai domnirii sale unu triumfu, pentru care'lu potu invidia multe capete incoronate. Principele Carolu s'a nascutu sub bune zodii, provedinti'a l'a destinatu se conduca bravulu poporu dela Dunare, tocmai in momentele cele mai cruce din vieati'a statului romanu, candu, perdiendu'si spriginulu puternicu din apusu si fiindu parasitu de t6te poterile protect6rie, poporulu romanu nu-i remase alt'a, decatu s6u se se d6 legatu in manile colosului nordicu, care cu ostile sale ne-umerate st6 se cutrop6sca tier'a, spre a'si face dramu in Turci'a, s6u se'si mai i6 odata refugiulu la arm'a stramosi6sca si se combata cu on6re pentru a s'a recun6scere, pentru a s'a libertate si independentia.

Ajusi la respantia, Domnitoriulu cu consiliarii sei luminati 'si-au alesu calea cea mai grea si spin6sa, care inse singura potea conduce tier'a la on6re, gloria — la salvare. Eroiculu principe se puse in fruntea 6stei, care a aperatu „mosi'a roman6sca, on6rea si neatarnarea ei“, si astadi principele a potutu dice catra tramisii tierii: „Sunt mandru, ca am fostu in capulu armatei, candu 'si-a versatu sangele pentru independenti'a scumpei 6stre patrii“. Si in adeveru, armat'a romana si marele ei Capitanu au pusu in uimire amici si inimici si le au aretatu, ca „din vulturu vulturu nasce, din stejariu stejariu cresce“!

D6r' dilele acele memorabile de serbat6re ne-au mai oferitu unu spectacolu din cele mai inaltat6rie de anima intrunu tempu, candu egoismulu celu mai crasu pare ca intuneca atmosfer'a si ne face se perdemu din vedere idealurile sublime ale vietii amenesci. Diu'a de Joi (15 Dec.) ne-a aretatu ca in Roman'a Domnu, guvernulu, armata si poporu sunt numai de unu gandu, de o simtire. T6te greutatile, t6te jertfele unui resbelu infricosiatu, pe care cu nimicu nu l'a provocatu, poporulu romanu le indura bucurosu, caci scie ca aceste sacrificia voru aduce rodulu salvarii si alu fericirii patrii sale.

Roman'a era parasita de toti. Candu se apropiase de hotarele ei vulturu Nordului, diplomatii si politiciii Europei, necapabili de a-i d6 ajutoriu, plangeau cu lacrimi de crocodilu s6rtea acestui poporu situatu la gurile Dunarii. „E tristu f6rte tristu pentru Roman'a, caci Russi'a p6te trece numai peste corpulu ei la Constantinopolu, diceau densii. „O compatimimu, d6r' nu-i potemu ajut6.“ Si astadi? Cine mai cut6za se vorb6sca cu compatimire despre viit6riele destine ale acestei tierii? Cine va mai pot6 dice ca Roman'a, catu de mica ar fi ea fa6ia de giganticile state ce-o incungiura nu e in stare a-'si pastr6 libertatea, independenti'a, existinti'a s'a?

Poporulu romanu a resfrantu vigurosu odata pentru totdeanu'a aksiom'a despotica, ce se formase in creerii celoru ce ad6ra puterea inaintea dreptului, ca adeca s6rtea statelloru mici ar' fi aceea, c6 mai curundu s6u mai tardiu se fia n'ghitite de statele cele mari. Ac6st'a aksioma inimica desvoltarei pop6relloru, contraria progressului si civilizatiunei omenesci trebuie se peara c6 fumulu inaintea faptului unicu in istori'a pop6relloru, pe care l'a caracterisatu cu atat'a clocintia illustrulu presidinte alu adunarii nationale dicundu, ca Roman'a a trecutulu dilele grele ale unui mare resbelu, si ale unei mari treceri de ostiri straine, cu t6te libertatile constitutiunale neatinsc.

Intrarea Domnitoriului Carolu I in Bucuresci.

Intrarea Mariei Sale Carolu I in capitala a fostu o adeverata si entusiasta ovatiune. Cetatiani armati c6 si cei nearmati, tinerii si betranii, barbati si femeile, t6ta lumea esise c6 se aclame pe acel'a, care sci6 se indure t6te greutatile si se infrunte t6te pericolele unui atatu de mare resbelu c6 de acolo se ne aduca, impreuna cu vitez'a ostire a Romaniei, glori'a, fal'a si revendicarea drepturilloru nationale. Spectacolulu f6 maretiu 'si invietoriu, ca-ci de doue v6curi poporulu romanu nu mai vediusu unu Domnu independentu, intrandu cu triumfu in capital'a tierii. Invietoriu, ca-ci nici odata stravechii nostri Domnitori nu esercitasera o comanda atatu de inalta, c6 acei'a a lui Voda Carolu. F6 maretiu, ca-ci Domnulu ne aduse, impreuna cu independenti'a si aureol'a vitejiei sale personale, sporita si resfirata de viteji'a legiunilloru romane, care a devenitu obiectulu celei mai adanci iubiri din partea tierii, celei mai inalte admiratiuni din partea tutoru strainilloru.

La gara primariulu capitalei present6 Domnulu felicitari printr'unu discursu bine simtitu si pana si sareu traditiunale; 6r' poporulu dete vitezulu capitanu tributulu recunoscintiei si admiratiunii sale prin urari caldur6se si entusiaste, cari 'lu urmara c6 unu lungu si neinteruptu echou dela gar'a Tirgovistei pana la camer'a deputatilloru; in t6ta ac6st'a cale nu 6r6 unu singuru locu golu, fia pe trotoaru, fia in balc6ne, fia pe la ferestre. Cunnuni si buchete ploau in trasur'a MM. LL. Domnulu si D6mnei; d6r' spectacolulu celu mai maretiu, celu mai impunetoriu f6 la camer'a deputatilloru.

M. S. fac6 rogaciunea stramosi6sca la metropolia in midiuloculu reprezentantilloru natiunei, ministrilloru si casei sale civile si militare, si apoi veni, impreuna cu M. S. D6mn'a, in localulu camerii deputatilloru, unde erau intruniti deputatii si senatorii, spre a salut6 natiunea in pers6n'a reprezentantilloru ei. Ur'a prelungite si nesfersite salve de aplause din partea reprezentantilloru natiunei salutara sosirea Marielloru Loru si cu o voce aduncu emotiunata, pronucia M. S. urmat6riele cuvinte:

Dloru senatori! Dloru deputati!

In anulu 1866, candu am pusu piciorulu pe pamentulu romanescu, am venitulu mai antaiu in midiuloculu reprezentatiunei nationale, spre a spune tierii, ca din aceea di, vomu impartasi impreuna s6rtea cea buna c6 si pe cea rea. (Aplause caldur6se.)

Unusprediece ani au trecutulu de atunci. Multe greutati, multe nevoi am avutu de invinsu.

De siese luni mari si insemnate evenimente s'au petrecutu. Loculu meu in asemenea impregiurari 6r6 in fruntea 6stei, care aper6 mosi'a roman6sca, on6rea si neatarnarea ei. (Aplause.) Tier'a scie, cumu armat'a 'si-a facutu dator'i'a, cumu ea a realisatu sperantiele puse intr'ens'a, justificandu si nestramutat'a mea incredere. (Aplause.)

Intorcandu-Me de pe campulu de lupta, astadi, candu cele mai scumpe din dorintiele dela 1866 s'au indeplinitu, am voitulu a veni 6rasi in midiuloculu d-v6stre, spre a ve multiumi de felicitari, ce Mi-ati tramisulu prin delegatiunea insarcinata a Me intimpin6 in Bulgari'a. Din fericire evenimentele au mersu mai rapede, de catu se credea si astadi avemulu o noua pagina de scrisu in istori'a n6stra: caderea Plevnei. (Aplause.)

Sciulu si am simtitulu, ca tier'a a fostu intr'unu cugetu unitu cu Mine in t6te grelele impregiurari, prin cari am trecutulu, si ca ea a tresaltatu de bucuria la audirea isbandelloru armatei n6stre. (Aplause.)

Sunt mandru, ca am fostu in capulu ei, pe candu 'si-a versatu sangele pentru independenti'a scumpei n6stre patrie. (Aplause.)

D6ieu se binecuventedie Roman'a de sine statat6ria si se intar6sca pururea vitez'a n6stra armata. (Ur'a, aplause indelungate si entusiaste.)

Presidintele camerii deputatilloru respunse M. S., in numele natiunei, d. Rosetti pronucia f6rte emotionatu urmat6riele cuvinte:

Bine ai venitulu M. T'a, de pe campulu de on6re, unde ai mersu cu natiunea, in cas'a reprezentatiiei ei.

Fi incredintiatulu ca aci, c6 si acolo, vei intempina numai iubire si devotamentulu. Mari'a T'a ai primitulu cor6n'a principatelloru unite, numai dupa ce li s'a datulu incredintiarea ca poporulu romanu din sate si din orasie neclintitu remasu-au in t6te anticelle sale virtuti.

Tier'a Te-a alesu, ca-ci esti din seminti'a celoru, cari conduculu o natiune la deplinirea destinatilloru ei.

Si capitanulu si ostirea aretara celoru, cari nu mai credeau, ca din vulturu vulturu nasce, ca din stejaru stejaru cresce. (Aplause prelungite.)

Cu spad'a T'a ai improspetatulu in granitulu Balkanilloru scris6rea nest6rsa a independentiei romane.

Istori'a va inregistr6 inca c6 gloria a Mariei Tale si faptulu ce ofere Roman'a, apr6pe uniculu in analele pop6relloru, de a trece dilele grele ale unui mare resbelu si ale unei mari treceri de ostiri straine, cu t6te libertatile constitutiunale neatinsc. (Aplause.)

Fia bine venitulu d6r' in capital'a Romaniei, Capitanulu si Domnulu constitutiunale, care din vitezi'a s'a faculu scutul otareloru si neatarnarii tierii, 6r' din virtutiele sale temelie neclintita a legilloru.

Natiunea, otarita a Te urm6 pe calea cea mare, striga din nou, din anima si intr'o singura voce:

Se traiescu Mari'a T'a!

Se traiescu Mari'a S'a D6mn'a romanilloru, dulce mangaiet6ria a ranitilloru. (Ur'a prelungite, aplause caidur6se.)

Dup'ac6st'a MM. LL. parasira in urari si aplause localulu camerii deputatilloru si fura inso6iti de urarile poporatiunei dela camer'a si pana la palatu. („Dorobantiulu.“)

Despre intrarea solemnela a Domnitoriului in capitala mai cetimulu in „Telegraphulu“ si in „L'Orient“ urmat6riele detalii:

Desi Domnitoriulu era se sos6sca la 12 6re totusi din caus'a insemnatei manifestari in cale si din causa, ca se oprise la G6lescu se depuna o cor6na de imortale pe mormentulu marelui patriotu Nicolae G6lescu, c6 unu omagiu memoriei natiunaleloru sale dorintie, cari se implinescu un'a dupa alt'a, trenulu princiaru acoperitu de flori a intratu in gar'a Tergovistei abia pe la 6rele 2. Coborindu din trenulu cu M. S. D6mn'a, care mersese impreuna cu ministri Campineanu si Aurelianu si cu vicepresidintele camerii Docanu se 'lu intempine, M. M. LL. au fostu primite cu viaa si generala aclamatiune. Domnulu Procopie Dimitrescu, locotitorulu de primariu, le-a presentatu pane si sare pe o tava de argintu, obiceiulu traditiunалу, urandu capitanulu buna venire prin ac6st'a adresa:

„Bine ai venitulu Mari'a T'a dela campulu de resbelu!

„Lungu fura dilele catu lipsisi din midiuloculu nostru, d6r' capital'a si tier'a intr6ga, cu anim'a palpitanda de griji, a urmatulu cu gandulu pretutindenulu si in t6te clipele, Mari'a T'a, pe vitejii sei fi si pe iubitululu loru capitanulu, care a sciuntu cu atat'a barbatia se'i duca la gloria.

„Stranepotii lui Michaiu Vitezulu si ai lui Stefanu Voda celu mare sunt mandri de Domnulu loru; urmasiulu lui Fridericu celu mare p6te fi mandru de osteni sei.

„Ai suferitu multe neajunsuri Mari'a T'a; ai plansu atati voinici ai tierii, cari infruntau fora sfiala m6rtea sub ochii Domnulu loru; d6r' eroismulu dela Grivitza, luptele dela Rahova, sangele dela Plevna au dusu peste noue mari si noue tieri faim'a vitejiei romane. Si lumea a remasu uimita, audiendu despre isbandile poporulu Teu.

„Ti-a fostu datulu Tie, Marite D6mne, se intindu puntea reinvierii peste prapasti'a, ce ne despartiea de fal'a stramosi6sca.

„Ai isbutitu, stralucite Capitane, in ac6sta grea incercare, ca-ci ai citulu si ai petrunsu istori'a nemului romanu, ca-ci ai iubitu si ai mersu cu natiunea, dandu-i totud6un'a esemplulu curagiului, esemplulu sacrificiului.

„Sunt 282 de ani, Mari'a T'a, de candu Mihaiu-Voda vitezulu, „st6u'a poporalloru chrestine dela resaritu“, a dusu din isbanda in isbanda, c6 intr'unu vertejiu de vitejia, unu poporu setosu de neatarnare si de libertate. A falaitulu atunci mandrulu st6gu romanescu pe zidurile sdrobite ale

Nicopolei, Silistrei, Ruscucului, Rasgradului, Vidinului si pe ale altoru douedecii de orasie si cetati turcesci.

„Asemenea dile de gloria s'au renoitu astadi, candu ai luat, Marite Dómne, cu credintia in braçulu Teu stégulu Romaniei libere si independente.

„Se traiésca Mari'a T'a, spre a poté ajunge la tint'a Mariloru Domni ai Romaniloru !

„Se traiésca Mari'a S'a Dóm'n'a, care a mangaiatu, a plansu si a ingritu fratii nostrii raniti in lupta, cá cea mai buna muma.

„Se traiésca ostirea romanésca, care ne-a adusu aceste dile de serbatóre si lupta inca pentru o mare idea.

„Se traiésca Romania, vecinicu prin sine libera, independenta si mare.“

Mari'a S'a a respunsu prin cateva cuvinte si a terminatu astfelu :

„Armat'a prin bravur'a s'a si prin devotamentulu „seu a fostu la inaltimea misiunei ce natiunea i a „incredintiatu. Dumnedieu a fostu cu noi. Se „mergemu cu totii la biseric'a metropolitaná cá se „multiamimu celui a totu puternicu de isbandele „ce ne-a datu.“

Dupa aceea Mari'a S'a luandu de mana pe d. Procopiu Dumitrescu a mersu se védia gard'a nationala din gara, de care s'a aretatu fórte multumitu. In salonulu garèi M. M. L. L. au primitu omagieles persóneloru ce se reunisera acolo. Intre aceste s'a observatu consululu rússu br. Stuart cu întregu personalulu agentiei rússe, ministrii, generalii Radovici, Racoviti'a, Ghic'a vechiu agentu alu Romaniei la Constantinopolu si multi oficeri rússi si romani. Dame romane distinsé au prezentatu MM. LL. superbe buchete de flori. Trupele gardei cetatianesci erau insirate dela gara pana la mediuloculu stradei Tergoviste. Unu detasiamentu de gendarmi pedestri au fasutu onorurile la gara. Cortegiulu s'a pusu in miscare in ordinea urmátoria: Inainte unu detasiamentu de gendarmi calari, apoi prefectulu póitiei, maresialulu curtii, Mariile Loru in o trasura a curtii à la Daumont, damele de onóre ale Dómnei in alta trasura a curtii, atasiatulu militariu francesu, d. colonelu Gaillard si adjutantii Domnitoriulu asemenea intr'o trasura a curtii. Unu altu detasiamentu de gendarmi calari a inchaiatu cortegiulu. Nu departe dela gara, in midiuloculu stradei Tergoviste, Domnitoriulu a trecut sub unu arcu de triumfu, pe a carui'a frontispiciu se vedea inscriptiunea: CAROLU I VICTORIOSULU, ér' pe ambele parti erau scrise numele, cari reamintescu faptele glorióse ale armatei romane: Plevn'a — Rahov'a — Bucov'a — Lom-Palanka — Griviti'a — Nicopoli.

La 2^{1/2} óre MM. LL. au ajunsu la metropoliá intre aclamatiunile entusiastice ale poporulu, unde au asistatu la unu „Te Deum“, celebratu de SS. metropolitulu-primatu. Dupa serviciulu divin metropolitulu s'a dusu in locuint'a s'a, unde Mariele Loru ii facura visita. De aci mersera in sal'a de siedintia a camerei (vedi relatiunea de susu. R.) La 3^{1/2} óre cortegiulu ajunsu la palatu, unde erau redicate 2 arcu de triumfu monumentale, acoperite de verdétia, flori si drapele tricolore. Sér'a cetatea s'a iluminatu cá prin farmecu. La 8 óre studintii si cetatiani au mersu cu tortie la palatu. Domnitoriulu le-a multiamitu din balconu si fù aclamatu freneticu. La 9 óre Mariile Loru au mai facutu o preambulare cu trasur'a prin stradele principale ale capitalei si au reintratu apoi in palatu. Festivitatea acést'a marétia nationala a duratu inca pana tardiu in nópte. Pe tóte feçiele cetea-i numai bucuria.

Fagarasiu, 30 Decembre 1877.

(Alegerile municipali in comitatulu Fagarasiu.) Acei'a cari cunosc legea municipala ungerésca din 1870, Art. de lege XLII si cu deosebire liberalulu §. 68, precumu si aceia, cari au cetitu rapórtele despre alegerile in-template prin Sighisó'r'a si Sibiiu, apoi chiaru si prin Brasiovu 'si voru poté imaginá cumu a urmatu restauratiunea si in Fagarasiu. Comissiunea candidatória dupa frumós'a lege ungerésca de susu consta din 4 membri ungeresci si 3 neunguresci. Ei patru, noi trei, noi trei ei patru! Candu ei deasupra, candu noi dedesuptu!

Ei, dér' nu e asia in Fagarasiu? multumita solidaritatii (?) cunoscute romane fagarasiene comiteles supremu si-a implinitu vointi'a si majoritatea romaniloru a trebuitu se fia multumita. Ba potea se fia si se se intemple si mai reu, si déca nu s'a intemplatu avemu puru si simplu a-o multumiu numai comitelui supremu, nicidecumu majoritatii. Sunt ómeni in lume, din a caror'a gura nu audi alte cuvinte de catu solidaritate, nationalitate,

jertfe, principii s. c. l., a caroru anima inse este scorburosá, a caroru minte speculéza numai evaluarea intereseloru private si nu le este intru nimicu ati jurá in acestu momentu solidaritate pentru cá in momentulu urmatoriu se dé eu barosulu in altariulu principeloru si alu solidaritatii si se'lu sfarime.

Unoru ómeni de acesti'a nestatornici este de a se multumiu, ca in unele posturi nu au intratu barbati mai harnici, mai cualificati si neserviii. Partea sanátosa a reprezentantii comitatense dorea a vedé cu deosebire in capulu comitatului, la postulu de vice-comite unu omu mai independentu, unu barbatu care se 'si cunósca chiamarea s'a numai in oficiu, ci si in afara, carele se manuedie legea in sensulu ei strictu, care, basatu pe lege se nu lase a fi intrebuintiatu de simplu esecutoru séu dorobantiu alu comitelui séu alu altoru persóne cari cercu a 'si impune influinti'a loru peste influinti'a legéi. Ei dér' tocma de unu astfelu de barbatu se vede treb'a ca se temeau unii ómeni cari erau invetiati a privi in vice-comite unu simplu ampoiatu esecutoriu alu ordineloru mai mari. Temerea acést'a a provocatu siovaieli si a efectuitu spargerea solidaritatii, la aceea ce a mai venitu in ajutoriu si vointi'a comitelui.

Resultatulu nesolidaritatii a adusu cu sine de s'au „alesu“ urmatorii ampoiati: de vice-comite: Daniilu Gremoiu, de notariu primariu: Kópcsáni Mór, de presiedinte la sedri'a orfanala: Ioanu Codru Dragusianulu, de fiscalu: vestitulu Benedeck Gyula, primulu asessoru la sedri'a orfanala: Florea, alu doilea asessoru: Gál; vicenotari: Turcu, Cimponeriu si Cipu; perceptoru: Cipu Nicolae, cassariu: Grigoriu Negrea; controloru: Efrema Pandrea; pretori: in cerculu Branului G. Boieriu, in cerculu Siercaiei G. Popu Gridanulu façia cu care a cadiatu bravulu teneru juristu si teologu absolvatu Tarcea, in cerculu Arpasului: Negrile Bucuru si in alu Fagarasiulu: Herszényi. Pe cine va fi denumitu comiteles de subpretoru nu sciú.

Asi fi doritu si credu ca totu sufletulu romanu nepreocupatu ar' fi doritu se véda la loculu de vice-comite pe celalaltu competentu ear' la postulu de fiscalu pe ori-cine altulu numai pe Benedek Gyula nu. Dér' cumu 'si-au asternutu asia voru dormi!

Din dieces'a Gherlei, 2. Dec. 1877.

E unu lucru prea bine cunoscutu inaintea publicitatii ca Maj. Sa imperatulu si regele nostru Franciscu Iosifu I. in semnu de recompensatiune pentru fidelitatea cea neclatita a romaniloru cátra tronulu s'a induratu preagratiósu a infintia inca la a. 1854 episcopi'a romana gr. catolica de Gherl'a dotandu-o dupa posibilitate si dupa impregiarile de atunci. Denuminduse la 17 Martiu 1854 de antaiulu episcopu canoniculu dela biseric'a catedrala din Oradea-mare Rvdss. D. Ioanu Alexi, acést'a dupa consecrarea s'a de episcopu intemplata la Blasiu in 28 Oct. 1855 s'a instalatu in scaunulu episcopescu la 7 Septembrie 1856, si guvernandu dieces'a acést'a vasta cu amóre adevératu parentiésca pana la 29 Iuniu 1863 dupa o activitate continua fiindu frantu in poterile corporali 'si dede nobilulu seu sufletu in manile Creatorelui lasandu dupa sene multe fapte maretie si suveniru dulci.

Dupa mórtea acestui arhieru prea blandu veneratulu cleru a voitu a se folosi de dreptulu seu celu vechiu de a-'si alege episcopu, inse neajungundu-si scopulu sórtea ei tramise la a. 1865 pe Rvdss. Domnu atunci canonicu din Oradea-mare Dr. Ioanu Vancea de Butés'a, care si ocupá scaunulu episcopescu in 28 Ian. 1866. Acestu arhieru iuzestratu cu multe sciintie guvernandu dieces'a mai bine de trei ani dupa un'a activitate neintreupta desvoltata spre prosperarea diecesei fù alesu arhieriscopulu si metropolitulu Albei-Iulie respective — Blasiulu si asia a devenitu capulu provinciei romane gr. catolice.

Devenendu prin acést'a la a. 1869 tener'a nóstra diecesa de nou vedua, ea fù lasata in starea acést'a de doliu mai 4 ani întregi, in urma 'si aflá sponsulu de multu doritu in persón'a domuulu Michailu Pavelu, care fiindu 3 ani notariu romanu consistorialu langa rutinatulu episcopu dela Ungvár canduva Basiliu Popovics, apoi totu in acea calitate 4 ani la Gherl'a si in urma mai 12 ani vicariulu Maramuresiulu; deci in decursulu aloru 19 ani avù tempu si ocaziune de a cunósce atatu dieces'a, catu si modulu de a-o guverná cu desteritate, si chiaru din aceste motive Maj. Sa la 11 Septembrie 1872 'lu denumi de episcopulu Gherlei, si fù consecratu de episcopu la Blasiu in 26 Ian. 1873,

éra la 23 Ian. a aceluasiu anu s'a introdusu cu solemnitate in scaunulu episcopescu.

Dupa luarea in mana a freneloru guvernari convingénduse numai de catu despre nenumeratele lipse si neajunse ale diecesei a inceputu a-'si desvoltá tóta activitatea pentru delaturarea acelor'a, si indata la inceputulu guvernari sale a efectuitu imbunatatirea salariulu canoniciloru capitulari, a professoriloru de teologia si a oficialiloru din cancelari'a diecesane, cari pana atunci erau atatu de subtire dotati, incatu numai vegetau trudindu de pe o di pe alt'a.

In scurtu dupa acést'a s'au esoperatu din veniturile intercalarie episcopesci in favorulu fundatiuniloru diecesane 24.000 fl. v. a.

Cu arangierea seminariulu diecesanu si cu prevederea clerulu teneru s'au fostu contrasati datoria de 4000 fl., acést'a suma prin economia ratiunabila mai cu totul e depurata fara cá se aiba seminariulu respective clerulu teneru cesciadiamentu.

Episcopulu intorcundusi atentiunea neadormita catra scólele nóstre poporale, s'a nisuitu din tóte poterile a-le regulá dupa posibilitate intr'o conferintia compusa din reprezentantii clerulu si ai poporulu.

Pentru complanarea si regularea afaceriloru celoru multe si grele ale diecesei la an. 1874 episcopulu a conchiamatu la Gherl'a unu consistoriu plenariu, participandu la acél'a 60 protepopi si asessori consistoriali in care sub conducerea episcopulu s'au adusu multe decisiuni salutare.

Totu in a. 1874 á conchiamatu sinodu diecesanu compusu din 1/3 parte preoti si 2/3 mireni cá totu atati reprezentanti ai clerulu si poporulu din intrég'a diecesa. In acela facunduse mai multe propuneri referitórié la starea spirituala si materiala a bisericeloru, scóloru si a clerulu s'au facutu diferite statute pentru ajungerea scopuriloru indicate. Statutele li-a inmanuatu personalminte guvernulu tieriu spre confirmare, inuse dorere, acelu nu fura aprobate.

Pe lenga prosperarea spirituala a diecesei si a clerulu nu a perditu parintele episcopu din vedere nici pe unu minutu starea materiala a aceluia, sciindu prea bine, ca dela starea cea buna materiala a unei corporatiuni depinde si prosperarea ei spirituala; deci din acestu motivu a desvoltatu celu mai mare zelu pentru regularea fundatiuniloru diecesane si specialminte a celei vidu orfanale conchiamandu la Gherl'a spre acestu scopu reprezentantii clerulu. Regularea acelor'a i-a succesu despre o parte, inse mai sunt inca multe de facutu, deci credemu, ca nici nu va intrelasi nimica in ast'a privintia, ci la tempu binevenitu se va intrepune pentru reformarea statuteloru referitórié la fundulu mentionatu.

Pentru ameliorarea starei materiale a clerulu face totu ce e posibilu in impregiarile cele prea grele ale tempului presinte; deci atatu din acestu motivu, catu si pentru complanarea diferentieloru esistente intre clerulu din un'a si aceea'si diecesa inca la a. 1873 intr'unu consistoriu plenariu s'au fostu regulatu veniturile persóneloru bisericesci parte spre a se introduce uniformitate in intrég'a diecesa, cá asia se nu aiba nimeni ansa de a dice: „Io sum a lui Chif'a éra io a lui Apolosu;“ parte pentru cá se se mai imbunatátiesca incatava starea cea miserabila démna nu numai de compatiuire ci chiaru si de plangere amara a clerulu dismembratu de catra archidieces'a de Albi-Iulia. Acést'a a fostu catu se póte de necessariu cu atatu mai virtosu ca stergunduse institutiunea cea vechia de a ordiná de preoti asia numiti „moralisti“, in tempulu presinte se hirotonescu numai teologi absolvati adeca individi de acei'a, cari au frecuentatu scólele si au invetiatu sciintiele prescise cate 16—17 ani parte spesandu mii de floreni, parte trudinduse si suferintu adeseori chiaru, frigu, fóma si alte multe neajunse. Era dér' tempulu supremu si neaperatu necessariu cá starea acestor'a se se ameliorereze macaru incatava, ca spiritulu tempulu presinte are multe pretensiuni, si apoi si altmintre ar' fi de realizatu aceea ce dice scriptur'a: „Cine servece altariulu de pe altariu se traiésca.“ Asiadér' ar' fi tempulu supremu, cá si bietulu cleru romanescu se nu-si mai castige pana cu lucrulu maniloru sale cu atatu mai multu, ca acést'a e inconvenantu façia cu chiamarea sa sublima. Cine ar' crede inse, ca acést'a intentiune multu salutará se afle neamici chiaru intre acei'a, pentru a caror'a prosperare s'a fostu adusu decisiunea acést'a? Cui i-ar' plesni prin minte, cá pe episcopu se'lu insinue la guvernulu chiaru unii dintre acei'a, pentru a carora bine s'au facutu cele amin-

litate? Lasu inse acestu obiectu uritosu si de trista reminiscintia amintindu pe scurtu si aceea, ca parintelui episcopu i a succesu a sterge datin'a de a escontenta pe cantori din tertialitatea lecticalului, care compote preotimei, efectuindu pentru cantori si feti solutiune osebita dela poporu.

Pasindu pe nrm'a antecessoriloru sei, a lucratu la locurile mai inalte, ba chiaru si la Maj. Sa pentru edificarea bisericeii catedrale, a resiedintiei episcopesci, a seminarului si a locuintieloru canonicale. — Cetindu cu atentiune suplicele si memorandele substernute in ast'a privintia la locurile competente, la omulu sensibilu ei storcu lacrimi amare din ochi, vedindu pasii facuti pentru regularea gremiului mai vertosu dupa ce vede, ca tote acele remasera fora efectulu doritu Luandu in consideratiune meritoria sumele spesate sub titulu de arenda pentru locuintia cea mica si debila a episcopului, pentru cele 6 locuintie canonicale, pentru cas'a ce servece de seminaru, si pentru cas'a destinata spre cancelaria dela a. 1854 incoace s'au spesatu celu puçinu 90,000 fl. v. a. Cu acest'a suma enorma sunt platite intreitu casele esarendate dela respectivii proprietari, inse dieces'a n'are folosu materialu nici de unu banu, ca edificiele neaparatu necesarie tocma asa a lipsescu, ca si la infiintiarea diecesei. — Acest'a procedura inca apartiene celui mai nou metodu de economia si parsimonia! — Nefiindu biserica catedrala, veneratulu cleru se aduna la rogatiuni si la servitiulu divinu intr'o capela mica, care inse pentru angustimea ei nu-i cuprindea pe toti in sinulu seu, deci episcopulu a arangiatu o capela mai larga in vecinatatea cea mai de aprópe a resiedintiei episcopesci, aici cei presinti potu asista cu comoditate la servitiulu divinu.

Pentru clerulu dismembratu de catra archidieces'a de Alb'a-Iuli'a a efectuitu in anulu acest'a unu ajutoriu de 5000 fl. v. a., cari s'au impartitu ca subsidiu seu ajutoriu anualu. — De localitate a seminarului destinatu pentru clerulu teneru a esoperatu cas'a cea mai mare si mai pompósa din Gherl'a, si aceea se arangeza in tempulu presinte conformu recerintieloru.

Episcopulu numitu á datu mai multe ordinațiuni si pastorale salutarie si a facutu mai multe statute privitorie la prosperarea bisericeloru, scóloru, a veneratului cleru si a poporului credintiosu; c'unu cuventu a desvoltatu unu zelu adeveratu archipastorescu si a desfasuratu activitate rara pentru ameliorarea starei diecesei, a clerului, si a poporului. Dorere! inse profunda dorere! ca lucrarile sale cele multu salucarie au datu de pedeci mari. Dómne ce bine ar' fi, de'ca omenii radican-duse peste interesele proprie n'ar' tiese intrigi celu puçinu atunci, candu e vorb'a despre binele comunu.

Considerandu cele premise, ori care omu ne-preocupatu va trebui se recunósca, ca in impre-giurările cele fatale de astadi nimeni n'ar' fi potutu se faca mai multu pentru diecesu decatu cum a facutu Ill. Sa parintele opiscopu Mihailu Pavelu mai vertosu deca cumpanim bine si conscientiosu greutatea cea mare legata de afacerile referitorie la guvernarea diecesei acelei vaste, care cuprinde in sinulu seu peste 800 comune bisericesci si numera mai 1/2 milionu de suflete; deci guvernarea atatoru suflete e un'a sarcina abia suportabila in tempulu presint', candu pretensiunile, poftetele si doriutiile din tote partile sunt multe si mari. Afara de aceea interesele clerului din dieces'a acest'a compusa din parochie rupte din doue diecese sunt diferite, si aceste venindu adese-ori in col-lisiuni, episcopulu guvernante nu póte se fia destulu de cantu ca se nu cadia seu in Scila seu in Charibde, ca diferitele interese materiale ale clerului din un'a si aceea dieces'a a fostu dela urzirea ei unu meru de cërta, dreptu aceea lectoriulu bine-voitoriu 'si póte formá o idea catu de mica despre sarcin'a cea grea ce apasa umerii unui guvernante in asemeni impregiurari. Nu e dér' mirare, ca sanatatea episcopului pentru lucrarea si activitatea sa cea preaincordata e debilitata, cu tote aceste trecutulu si presentulu lui e o garantia deplina, ca si in venitoriu va face totu ce va fi posibilu pentru infflorirea diecesei.

Insirandu cele premise an voitu a convinge pre cei necredintiosi despre fapte complinite, cari nu au lipse de landa seu glorificare, ca aceste sunt mai elocinte decatu limb'a omenesca. p. v.

Cu 1-a Ianuarie v. 1878 se incepe unu nou abonamentu la „GAZETA TRANSILVANIEI.“

Rogamu pe domnii aceia, a caroru abonamentu espira cu 31 Decembre st. v. ca se grabesca cu reinoirea lui inca inainte de anulu nou deca voiescu ca se li se tramita toi'a regulatu. Pentru ca se potemu stabili numerulu esemplariloru, ce sunt a se tipari, este necesariu, ca prenumeratiunile pentru semestrulu I 1878 se fia efectuate pana la finitulu lunei curente.

P. T. domnii noui abonati sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele es actu, aratandu si post'a cea mai aprópe de locul unde locuiescu.

Pretiuulu abonamentulu este: pentru Austro-Ungari'a 10 fl. v. a. pe anu, 5 fl. pe unu semestru si 3 fl. pe trei luni, ér' pentru strainatate 12 fl. pe anu, 6 fl. pe siese luni si 4 fl. pe trei luni. Scrisorile sunt a se adressá la

Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Noutati diverse.

— (Alegerile functiunariiloru municipali in comitatulu Bistritia-Naseudu.) Ni se serie din Bistritia 27 Dec.: Prin acest'a venu a ve incunoscintia, ca in comitatulu nostru Bistritia-Naseudu avura locu astadi alegerile functiunariiloru municipali. S'au alesu: Eduardu Lani vice-comite, Nicolau Besianu protonotariu, Fridericu Schuller presiedinte la scaunulu orfanale, Gavriilu Manu fiscalu comitatensu, Dorotheu Cimbulea si Antonu George, judi la scaunulu orfanale; Nicolau Popu Botta, Danielu Wagner si Fridericu Wagner vicenotari; Stefanu Varareanu perceptore si Elekes esactoru municipale. — S'au alesu mai departe in cerculu Heidendorf: Samuelu Schiffbäumer jude processuale si Ludovicu Grauru adjunctu; in cerculu Iaadu: Gottfried Kuales jude proc. si Simeonu Popu Andronu adj.; in cerculu Rodnei: Ioanu Issipu jude proces. si Emiliu Hossu adj.; in cerculu Naseudului: Nicolau Rusu jude process. si Marcianu adj.; in cerculu Sieului-mare: Bodo Sándor jude process. si Alexa Lariounessi adj.; Deci s'au alesu 6 sasi, 2 unguri si 13 romani. Considerandu, ca in comitetulu comitatensu membrii romani, atatu cei cu votu virilu, catu si cei alesi nu ajungu numerulu de 50, ér' ceialalti 150, — afora de vreo-cativa unguri si israeliti, — sunt numai sasi; numerulu susu aretatu alu functiunariiloru de romanu este dupa parerea mea imbucuratori. — Functiunarii de manipulasiune inca nu sunt denumiti. Primiti s. c. l. (L.)

— (Totu dela Bistritia) ni se comunica ca adausu la corespondentia de mai susu, ca in acestu comitatu s'au mai alesu de fisicu comitatensu: Dr. Haupt, fisicu cercuale in cerculu Heidendorf; Dr. Marsloff jun., fisicu cercualu in cerculu Naseudului; Dr. Stefanu Popu, care totodata fu numitu de catra comitele supremu fisicu onorariu comitatensu, se alesera apoi ca chirurgi cercuali in cerculu Iaadu: Kootz, in cerculu Rodnei; Stoica si in cerculu Sieului-mare: Neagosiu, in urma fu alesu Theodoru Stoff de veterinaru comitatensu; deci s'au alesu in personalulu sanitariu 4 sasi si 3 romani.

— (Casuri de mörte.) Ni se comunica din Cell'a: Maria Galetariu, soçia zelosului nostru proprietariu si epitropu bis. Tom'a Galetariu, a repausatu aci in 4 Dec. st. v. in alu 65-lea anu alu vietiei sale pline de fapte nobile. Mare e perderea acestei femei, esemplu de virtute, moralitate si bunatate, nu numai pentru familia, ci si pentru comuna, biserica si scóla, si in deosebi pentru poporulu seracu din comuna, caruia ia fostu mama si mangaiere. In a 1868 a donatu bisericeii nóstre, cu ocaziunea edificarei ei 100 fl. bani gat'a, precumu si multe alte obiecte spre infformsetiarea bisericeii in valóre de preste 200 fl. Asemenea a donatu si fondului scolariu din locu 100 fl. Repausata, neavendu urmatori, a impartitu intre consangeni o suma de 6000 fl. Inmormentarea avu locu in diu'a S. Nicolae dupa ritulu gr.-or. cu-o solemnitate si pietate, care nu s'a mai veditu in comun'a nóstra. Fiai tieren'a usóra si memoria neuitata! — Stefanu Carabasiu, docinte gr.-orient.

— Din Satulu-nou primimu urmatoriulu necrologu: „Nicolau Ciavosichi, notariu comunalu si comisariu consistorialu, repausa in 6 Dec. a. c. in etate abia de 29 ani si fu inmormentatu cu pompa rara in diu'a urmátore, asistandu 6 preoti si petrecutu de o multime mare din poporu, deplansu de soçia sa Sof'a nascuta Militariu si de numerocele sale rudenii. Catu a perditu comun'a romana din Satulu-nou prin mörtea acestui fiu alu ei atatu de devotatu bisericeii si natiunei, schitiá fórte nemeritu parintele parochu din Doloare Aronu Bartolomeiu in frumos'a sa cuventare funebrala, si noi finimu cu cuvintele parintelui Aronu: Fia-i tieren'a usóra si in veci pomenirea lui!“

— (Generalu Nicolae Gólescu,) nascutu la 1810 in Campulungu, a fostu fiulu marelui logofetu Constantinu Gólescu. Acest'a l'a dusu la 1826 pe elu si pe fratele lui mai mare, Stefanu, la Elveti'a spre completarea studiiloru, de unde ambii frati s'au intorsu la 1829, in care anu a moritu tatalu lor. In anulu urmatoriulu Nicolae fu numitu sub-locotenentu in militi'a indigena, a carei'a reorganizare se incepuse. In 1834 a acompaniatu ca majoru pe Voda Alesandru Ghic'a, care se duse la Constantinopolu ca se capete investitur'a. Cinci ani dupa acest'a fu numitu colonelu si adjutantu alu principelui si ocupá in doue ronduri functiunile de prefectu alu politiei si de ministru alu afaceriloru esteriore ad interim. In a. 1841 esindu din armata, s'a facutu procuroru generalu la curtea de appellu, dupa aceea directoru la departamentulu de interne cu titulu de logofetu. In 1847 N. Gólescu 'si-a datu dimissiunea si a luat parte la comitetulu nationalu din Bucuresci, care se formase cu scopu de a liberá Romani'a de protectoratulu rusescu si de ai restitui vechile sale drepturi. Chiamatu de principele Bibescu la ministeriulu de interne, dupa proclamarea constitutiunei (21 Iunie 1849) elu conservá postulu acest'a sub guvernulu provisoriu care urmase dupa abdicatiunea lui Voda. In 2 Aug., dupa ce inalt'a Porta a recunoscutu solemnulu nou'a ordine a lucruriloru, elu fu numitu membru alu locotenintii princiarie a Valachiei impreuna cu Eliade si Tell. Abia dupa 6 septemani Pórt'a, constrensa de Russi'a ocupandu cu-o armata turcesca Bucurescii, N. Gólescu a fostu dusu cu escort'a la Giurgiu, de unde fu transportatu peste Dunare impreuna cu cei 27 patrioti, pe cari i-au arestatu Fuad-Effendi la 25 Sep. in taber'a sa. Pe drumu inse scapandu din manile turciloru a fugitu in Françi'a. Abia in Iuliu 1857 s'a reintorsu in patria. In intervalulu acest'a standu in capulu emigratiunei romane la Paris, a subsemnatu cea mai mare parte a actelor publice in numele partitei nationale, cu deosebire protestatiunea de a 9 Febr. 1849, adresata mariloru poteri si inserata in „Memoriulu justificativu alu revolutiunei romane“ si cea dela 28 Iunie acelui anu contra conventiunei de Balta-Liman. In 1856 elu era unulu din cei mai zelosi partisani ai uniunei celoru doue principate. Dupa reintórcerea sa in tíera Bucurescii l'au tramisu ca deputatu in divanulu ad hoc, alu carui'a vice-presiedinte a fostu. Sub guvernulu principelui Cuz'a ca unulu din siefi stangei parlamentare, D. N. Gólescu a fostu schiamatu, dupa o lunga crisa ministeriala, se formeze unu nou cabinetu romanu, in care intrara amicii sei politici Dem. si I. Bratianu, C. A. Rosetti, Filipescu s. a. (Iunie 1860.) Dupa caderea princ. Cuza (Febr. 1866) fu numitu presiedinte alu locotenintiei princiare a principatelor unite. La inceputulu lunei lui Maiu 1868 elu a inlocuitu pe fratele seu Stefanu in ministeriulu de esterne si la presidiu. De atunci gen. Gólescu a traitu departe de vieati'a publica. („L'Orient“)

Incunoscintiare. Adunarea generale a societatiei de imprumutu si pastrare „Auror'a“ din Naseudu se vá tiené in 20. Ianuariu 1878 st. n. in Naseudu. Obiectele ce se voru pertractá sunt: Raportulu directorului, cassariului si alu comissiunei censuratoare, primirea si demissiunarea membriloru, alegerea aloru doui membri in consiliulu administrativu, alegerea comissiunei censuratoare pentru anulu 1878, aprobarea speseloru facute si pertractarea propuneriloru ce se voru aduce de catra consiliu.

Naseudu, 20. Decembre 1877

Consiliulu administrativu.

Rogare

pentru vestminte portate, necesarie copiiloru romani seraci dela meserii.

Indurarea catra cei lipsiti 'si are resplat'a sa mai vertosu atunci, candu timpulu e fórte aspru, candu gerulu e greu, atunci trupurile góle sunt espuse perirei.

